

เอสเอ็มอีกับการฝ่าแรงต้านต้นทุนสูง

นักวิเคราะห์

ชมาदनัย มากนวล

0-2208-3597

chamadanai.marknual@krungthai.com

Visit Us!

In the News

May-Jul 2023

This report is not intended to provide the basis for any evaluation of the financial instruments discussed herein. The information was obtained from various sources; we do not guarantee its accuracy or completeness. In particular, information provided herein should be regarded as indicative, preliminary and for illustrative purposes only. There is no representation that any transaction can execute at such terms or price.

Information provided in this report is not intended to constitute legal, tax or accounting advice in relation to entering into any transaction and does not have regard to the particular needs of any specific person who may receive this report. Clients should consult their own financial advisors regarding the appropriateness of investing in any investment strategies discussed or recommended in this report and should understand that statements regarding future prospects may not be realized. While all information this presentation has been produced or compiled from sources believed to be reliable, the Bank makes no representation as to its accuracy or completeness.

แม้เศรษฐกิจไทยกำลังทยอยฟื้นตัวหลังสถานการณ์แพร่ระบาด คลี่คลายลง แต่การปรับตัวดีขึ้นดังกล่าวยังถูกจำกัดด้วยปัจจัยหลายด้าน นอกเหนือจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกที่สร้างแรงกดดันต่อการส่งออกของไทยแล้ว ภาครธุรกิจยังต้องเผชิญแรงต้านจากต้นทุนจากทั้งจากค่าไฟ ค่าแรง และวัตถุดิบ ขณะที่อัตราเงินเฟ้อซึ่งมีแนวโน้มยืนอยู่ในระดับสูงกว่าช่วงก่อนการแพร่ระบาดมากกว่าคาด ส่งผลให้ทางการจำเป็นต้องขึ้นอัตราดอกเบี้ยเพื่อคุมเงินเฟ้อ จากสภาพดังกล่าว ผู้ประกอบการบางสาขาอาจได้รับอานิสงส์จากการเปลี่ยนผ่านมาสู่ชีวิตวิถีใหม่และการเปิดประเทศ ขณะที่กิจการบางส่วนกลับต้องต่อสู้กับอุปสรรคที่เราที่หน่วงรั้งการฟื้นตัวให้ล่าช้า บริษัทขนาดกลางและกิจการรายย่อยบางรายที่เปราะบางหรือขาดความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวถือเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการที่วางแผนและปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามการเปลี่ยนผ่านได้อย่างทันท่วงที

ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ ทุกภาคส่วนรวมถึงผู้ประกอบการต่างถูกแวดล้อมไปด้วยความผันผวนและความไม่แน่นอนที่ยากจะคาดเดา ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ก่อตัวในหลายพื้นที่ รวมถึงปัญหาข้อจำกัดด้านห่วงโซ่อุปทานที่ส่งผลให้วัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางบางอย่างขาดแคลน ต้นทุนการผลิตที่สูง รวมถึงภาระค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นสร้างแรงกดดันต่อเงินเฟ้อ โดยเฉพาะ**ในกรณีของไทยนั้น ค่าไฟฟ้าปรับตัวสูงขึ้น** เนื่องจากจำเป็นต้องนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) จากตลาดโลกที่มีราคาสูงเพื่อใช้ทดแทนก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยและจากแหล่งในเมียนมาซึ่งมีปริมาณไม่เพียงพอต่อการผลิตกระแสไฟฟ้า ประกอบกับ ภาครัฐจำเป็นต้องทยอยลดภาระที่เกิดจากการอุดหนุนค่าไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ในช่วงที่ผ่านมา ส่วน**ราคาน้ำมันดีเซลขายปลีกของไทยยังมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูงต่อไป** คาดว่าทางการจะตรึงราคาน้ำมันดีเซลไว้ในระดับสูงเทียบจากช่วงก่อนการแพร่ระบาดไว้ต่อไป เพื่อเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมันฯ ซึ่งมีสถานะทางการเงินติดลบเป็นมูลค่าสูงถึงประมาณ 1.06 แสนล้านบาท (ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2566) นอกเหนือจากแรงผลักดันค่าครองชีพและต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นจากราคาพลังงานแล้ว **ผู้ประกอบการยังมีภาระรายจ่ายจากค่าจ้างที่เพิ่มสูงขึ้น** ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของไทยรอบล่าสุดที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2565 ที่ผ่านมา โดยค่าแรงขั้นต่ำเพิ่มตั้งแต่ 8-22 บาทต่อวัน ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นในช่วง 4.5-6.6% ประกอบกับ การทยอยฟื้นตัวของตลาดแรงงานภายหลังสถานการณ์แพร่ระบาดคลี่คลายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มกลับมาดำเนินการเป็นปกติมากขึ้น ขณะที่แรงงานส่วนหนึ่งกลับภูมิลำเนาหรือโยกย้ายไปสู่แหล่งงานใหม่ ส่งผลให้ตลาดแรงงานบางสาขาค่อนข้างตึงตัว ปัจจัยดังกล่าวกดดันให้ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินปรับตัวสูงขึ้น

การเพิ่มขึ้นของราคากลุ่มพลังงานยังกระทบต่อค่าขนส่ง ประกอบกับต้นทุนค่าไฟฟ้า ค่าแรง ค่าวัตถุดิบ ที่ล้วนปรับตัวสูงขึ้นก่อให้เกิดผลเชื่อมโยงซึ่งผลักดันให้ราคาสินค้าอื่นๆปรับตัวตามมา ในท้ายที่สุดแล้ว การส่งผ่านต้นทุนจากผู้ประกอบการเป็นทอดๆ ดังกล่าว ย่อมส่งผลให้ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคในภาคครัวเรือนต่างเพิ่มสูงขึ้น จากการติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้ารายหมวดโดย **Krungthai COMPASS พบว่า การเพิ่มขึ้นของราคาสินค้ามีแนวโน้มแพร่กระจายออกไปและทรงตัวในระดับสูง เปรียบเสมือนแผนที่ความร้อนซึ่งกระจายในพื้นที่สีแดงเป็นวงกว้าง** (ดังรูป)

แผนที่ความร้อนของระดับราคาสินค้าในตะกร้าเงินเฟ้อ

ระดับราคาสินค้า	2564												2565												66
	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป																									
หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์																									
อาหารสด																									
เครื่องประกอบอาหาร																									
เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์																									
อาหารสำเร็จรูป																									
หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า																									
หมวดเคหสถาน																									
ไฟฟ้า เชื้อเพลิง น้ำประปา และแสงสว่าง																									
หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล																									
หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร																									
ค่าโดยสารสาธารณะ																									
ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง																									
หมวดการบันเทิงการอ่าน การศึกษา และการศาสนา																									
หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์																									
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน																									

ตามข้อมูลเมื่อต้นปี 2566 (ณ เดือนมกราคม 2566) นั้น อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ 5.02%YoY แม้ตัวเลขดังกล่าวจะชี้ว่าอัตราเงินเฟ้อของไทยได้ผ่านจุดสูงสุดซึ่งเคยแตะระดับ 7.9% (ณ เดือนสิงหาคม 2565 สูงสุดในรอบ 14 ปี) แต่ตัวเลขดังกล่าวยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยในรอบ 10 ปีก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 1.6% เท่านั้น ทั้งยังสูงกว่ากรอบเงินเฟ้อเป้าหมายของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ที่ 1-3% ตามแผนที่ความร้อนจะเห็นการแพร่กระจายของราคาสินค้าไปยังพื้นที่สีแดงเข้มที่มากขึ้น สินค้าและบริการหลายประเภทมีราคาเพิ่มขึ้น ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ค่าโดยสาร ค่าเช่าบ้าน ราคาของใช้ส่วนตัว อาหารสัตว์เลี้ยง และบัตรชมภาพยนตร์ เป็นต้น โดยราคาสินค้าเหล่านี้มีแนวโน้มทยอยเพิ่มต่อเนื่องจากต้นทุนการผลิตที่ยังอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะแรงกดดันจากค่าไฟฟ้าที่ปรับเพิ่มขึ้นตั้งแต่เดือนมกราคม 2566 ประกอบกับการทยอยปรับแบบแผนการบริโภคจากสินค้าไปยังบริการของภาคครัวเรือนภายหลังสถานการณ์แพร่ระบาดคลี่คลาย ซึ่งเปิดโอกาสให้กิจกรรมด้านสินค้าและการท่องเที่ยวปรับตัวไปสู่ภาวะปกติมากขึ้น ซึ่งยังจะหนุนให้ราคาในหมวดบริการเร่งตัวขึ้นได้อีก **ด้วยปัจจัยด้านต้นทุนที่ปรับสูงขึ้นโดยเฉพาะค่าไฟและค่าแรง ประกอบกับ ผลจากการส่งผ่านต้นทุนการผลิตไปยังผู้บริโภค Krungthai COMPASS ประเมินว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2566 จะอยู่ที่ 3.1%** โดยในช่วงครึ่งแรกของปีอาจสูงกว่าขอบบนของกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ จากราคาพลังงานที่ยังอยู่ในระดับสูงและการส่งผ่านต้นทุนจากผู้ประกอบการสอดคล้องกับดัชนีราคาผู้ผลิต (PPI) ที่ยังอยู่ในระดับสูงเฉลี่ยที่ 4.0% ในช่วงครึ่งแรกของปี และโดยเฉลี่ยทั้งปี 2566 จะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนประมาณ 3.2% **โดยเงินเฟ้อที่มีแนวโน้มอยู่ในระดับสูงดังกล่าว ถือเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญซึ่งภาครัฐควรเตรียมพร้อมและปรับตัว เพื่อรับมือกับภาวะต้นทุนการผลิตสูงขึ้นรอบด้าน**

จากแนวโน้มที่ราคาสินค้าและค่าใช้จ่ายต่างๆ จะขึ้นในระดับสูงกว่าระดับเดิมก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อไป ขณะที่ผู้ประกอบการโดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและเจ้าของกิจการรายย่อยอาจมีทางเลือกจำกัดในการตรึงราคาสินค้าไว้ ตลอดจนพยายามลดต้นทุนด้วยการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบใหม่ที่ถูกลงหรือลดค่าใช้จ่ายต่างๆออกไป บางส่วนอาจจำเป็นต้องปรับขึ้นราคาสินค้า แต่วิธีการข้อหลังนี้จะกระทบต่อความสัมพันธ์กับลูกค้าเดิม ทั้งยังส่งผลให้ลูกค้าบางรายเปลี่ยนใจโดยหันไปหาคู่แข่งรายอื่นแทน แม้กระนั้นก็ตาม **สภาวะที่มีแรงกดดันสูงดังกล่าว อาจกลายเป็นโอกาสสำหรับกิจการขนาดกลางและผู้ประกอบการรายย่อย แท้จริงแล้วการมีขนาดธุรกิจที่เล็กกว่าเมื่อเทียบกับบริษัทรายใหญ่กลับเป็นความได้เปรียบในการมุ่งเป้ากลุ่มลูกค้าหลักที่เป็นแหล่งที่มาของรายได้สำคัญ** แทนการไปมุ่งไปยังลูกค้าทั่วไปในแบบของกิจการรายใหญ่ มีช่องทางการสื่อสารกับลูกค้าได้อย่างตรงไปตรงมา ทั้งยังสามารถเลือกจัดการกับต้นทุนการผลิตได้อย่างคล่องตัวกว่า ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและรายย่อยที่วางแผนรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวสามารถตอบสนองต่อภาวะต้นทุนผันผวนและราคาสินค้าที่ถีบตัวสูงได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพมากกว่ารายใหญ่ นอกจากนี้ **การปรับกลยุทธ์ด้านราคาและต้นทุนอย่างเหมาะสมกับลูกค้าหรือคู่ค้าทางธุรกิจที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ยังจะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพันธมิตรเหล่านี้** ซึ่งต่างเข้าใจดีกว่าทุกฝ่ายกำลังเผชิญผลกระทบจากเงินเฟ้อเช่นกัน การช่วยเหลือถือฤกษ์แบบต้อยที่ถ้อยอาศัย ยังอาจนำไปสู่การจัดการปัญหาด้านห่วงโซ่อุปทานและการบริหารสินค้าคงคลังร่วมกันระหว่างคู่ค้าทางธุรกิจ ซึ่งเป็นทางออกที่สำคัญในการแก้ปัญหาที่เกิดจากแรงกดดันด้านราคา

เพื่อร่วมกันจัดการกับภาวะต้นทุนสูงที่เอสเอ็มอีต้องเผชิญและปัญหานี้มีแนวโน้มลากยาวต่อไปอีกระยะหนึ่ง Krungthai COMPASS ขอเสนอแนะกลยุทธ์เพื่อรับมือกับภาวะดังกล่าว ซึ่งอาจช่วยให้กิจการขนาดกลางและเจ้าของธุรกิจรายย่อยมีความพร้อมต่อกรกับความท้าทายข้างต้น และอาจเปลี่ยนวิกฤตนี้ให้กลายเป็นโอกาสเพื่อเสริมสร้างการเติบโตทางธุรกิจที่สอดรับเศรษฐกิจของไทย ซึ่งกำลังฟื้นตัวต่อไปในระยะข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยสามารถสรุปได้ดังแสดงในตาราง

ตารางแสดงกลยุทธ์รับมือกับภาวะต้นทุนสูง

5 วิธีการจัดการกับภาวะต้นทุนสูง

กลยุทธ์นำเอสเอ็มอีฝ่าแรงดันจากภาวะต้นทุนสูง ที่ผู้ประกอบการอาจใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับตัวและสร้างความยั่งยืนทางธุรกิจท่ามกลางภาวะการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน ประกอบด้วย

- 1. ปรับส่วนลดและโปรโมชั่นให้เหมาะสม** ผู้ประกอบการควรประเมินผลกระทบจากต้นทุนที่สูงขึ้นอย่างรอบด้าน ไม่ควรตัดสินใจขึ้นราคาสินค้าตามสัดส่วนต้นทุนที่เพิ่มขึ้นเพื่อรักษากำไรต่อหน่วยหรือมาร์จิ้นแต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจากการกระทำดังกล่าวอาจต้องแลกกับการสูญเสียลูกค้าและไม่คุ้มกับรายได้ที่ลดน้อยลงไป ในทางกลับกัน เอสเอ็มอีไม่ควรเลือกปรับส่วนลดและโปรโมชั่นแบบปูพรมเพื่อลดภาระต้นทุนการส่งเสริมการขาย แต่ควรเลือกใช้เครื่องมือส่งเสริมการขายเหล่านี้แบบเจาะจงสินค้าเพื่อช่วยกระตุ้นยอดขายบางรายการที่หดหายไปท่ามกลางภาวะต้นทุนสูงที่ลูกค้าหรือคู่ค้าทางธุรกิจต่างกำลังเผชิญเช่นกัน การดำเนินการดังกล่าวนี้จะช่วยให้เอสเอ็มอีสามารถรักษาอัตราผลกำไรได้แทนการขึ้นราคาสินค้าที่ผู้ประกอบการบางรายอาจจยโอกาสปรับราคาแบบยกแผง

2. **การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการปรับราคา** ลูกค้าและคู่ค้าทางธุรกิจแต่ละราย มักมีปฏิกิริยาต่อการปรับขึ้นราคาสินค้าที่แตกต่างกันออกไป บางรายมีความอ่อนไหวมากและอาจหันไปเลือกซื้อสินค้าจากคู่แข่งเจ้าอื่น เอสเอ็มอี อาจเลือกปรับราคาแบบเจาะจง (Targeted) รายการสินค้า หรือนำเสนอการปรับเปลี่ยนราคาที่แตกต่างกันตามเหมาะสมของลูกค้าแต่ละราย การปรับราคาตามกับความเต็มใจที่จะจ่ายของลูกค้าและคู่ค้าทางธุรกิจ ช่วยให้เจ้าของกิจการขนาดกลางและธุรกิจรายย่อยปรับราคาได้อย่างมีศาสตร์และศิลป์ สอดคล้องกับอธยาศัยของลูกค้าหรือคู่ค้าเป้าหมาย ซึ่งมักเป็นพันธมิตรที่ผูกพันกันมานาน
3. **เร่งตัดสินใจเรื่องราคาให้เร็วขึ้นกว่าเดิม** ในช่วงหลายปีก่อน เงินเฟ้อของประเทศเศรษฐกิจหลักตลอดจนของไทยต่างเคลื่อนไหวภายใต้กรอบเป้าหมายของทางการ ขณะเดียวกันภาคธุรกิจมักจะไม่ค่อยได้ปรับราคาสินค้า แต่ด้วยผลการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ก่อให้เกิดภาวะชะงักงันของอุปทาน ต้นทุนการผลิตที่พุ่งขึ้นกดดันให้ภาคธุรกิจจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ด้านราคา ทั้งการตั้งราคาขาย และการกำหนดราคาสั่งซื้อวัตถุดิบอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การตัดสินใจอย่างรวดเร็วจะช่วยให้เอสเอ็มอี สามารถปรับระดับสินค้าคงคลัง จัดหาแหล่งวัตถุดิบ กำหนดต้นทุน และกำหนดราคาที่ตอบสนองต่อภาวะความผันผวนได้ฉับพลัน สอดรับกับปฏิกิริยาของลูกค้าและคู่แข่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. **แสวงหาวิธีอื่นนอกเหนือจากการขึ้นราคาเพื่อรับมือค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น** การเลือกขึ้นราคาสินค้าเพื่อชดเชยกับภาระค่าใช้จ่ายมิใช่ทางออกทั้งหมดในการแก้ปัญหาต้นทุนที่สูงขึ้น เอสเอ็มอีควรมองหาแนวทางลดต้นทุนโดยพิจารณาว่าปัจจัยใดที่ส่งผลให้รายจ่ายเพิ่มขึ้นมากที่สุด แล้วแสวงหาแนวทางลดค่าใช้จ่ายเหล่านั้นลง เป้าหมายคือการลดผลกระทบจากปัญหาเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นกับกิจการให้ได้มากที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ แต่จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้าหรือความพึงพอใจของผู้บริโภคและผู้ให้บริการ
5. **ติดตามผลจากการดำเนินการและปรับแผนอย่างสม่ำเสมอ** การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการปรับตัวของเอสเอ็มอีเพื่อตอบสนองต่อภาวะต้นทุนสูงข้างต้น จะช่วยให้ผู้ประกอบการทราบถึงความสำเร็จ รวมทั้งหาแนวทางแก้ปัญหา หรือปรับกลยุทธ์ใหม่หากพบว่าผลที่ออกมาล้มเหลวได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ยังช่วยให้ธุรกิจสามารถวางระบบที่การตอบสนองต่อภาวะราคาสินค้าแพงหรือต้นทุนสูงซึ่งอาจเกิดขึ้นได้อีกในวันข้างหน้า

หากผู้ประกอบการขนาดกลางและเจ้าของกิจการรายย่อยได้ลองปรับใช้กลยุทธ์เหล่านี้ อาจช่วยให้เอสเอ็มอีเปลี่ยนความเสี่ยงจากภาวะต้นทุนสูงให้กลายเป็นโอกาสในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าและคู่ค้าทางธุรกิจเพื่อร่วมฝ่าฟันวิกฤตนี้ไปด้วยกัน บทเรียนนี้ยังถือเป็นแนวทางสำหรับการบริหารจัดการต้นทุน การตั้งราคา ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวางแผนกำไรและการเติบโตต่อไปในอนาคต